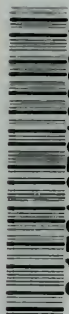

ОКТАВ МІРБО.

3 1761 07018889 1

ЛОДИЙ.

Песа на 1 дію.

переклад Миколи Вороного.

PQ

2364

M7S3818

1923

с. 1

ROBARTS

ИЗДАВНИЦТВО „РУСАЛКА“.

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

ЛЬВІВ КИЇВ 1923

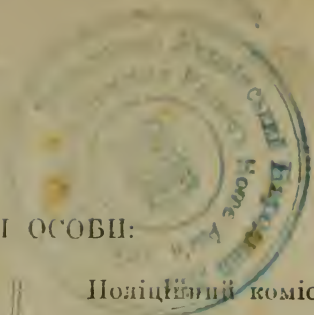

Presented to the
LIBRARIES *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
by
**MULTICULTURAL SOCIETY
OF ONTARIO**

Усі права застерігає собі — автор перекладу.

З друкарні Станіславського Інституту у Львові;
під управою Ю. Фидорана

ДІЄВІ ОСОБИ:

Злодій.

Поліцейний комісар.

Господарь.

Слуга.

Елегантський сальон в стилі Люї XVI. Праворуч двері в спальню. Ліворуч каміноф в стилі Люї XVI з двома дорогоцінними китайськими вазонами. В глибшій широкі вікно на ганок. Посередній стіл, оздоблений бровзовим орнаментом; на столі коштовні статуетки і різні дрібнячки. Біля стіни по обидва бoki правого вікна — нумізматичні вітрини з рожевого дерева. Ліворуч бюро-вітрина з червоного дерева, прикрашене великою севрською вазою. Старовинні гравюри в штучних рамах. По всім покою — великі човноподібні канапи, фотелі, крісла, пооббивані дорогим єдвабом.

ЯВА I.

(Колір завіса підноситься, в покої панує темрява. Тільки в прозвіті ґратованих віконниць проглядається нічний нісвіт. Дзигарі бють пату в рапці. Раптом, ніби з-за вікна, чути легенький

шу... і на тлі віконниць закреслюються дві людські тіни. Потроху віконниці піддаються і відчиняються; дві тіни закреслюються певніш і реальніш. Потім чути — ніби алмаз ріже скло і широкий кавал скла падає на килим. Обидві тіни на хвилю перестають рухатись. Глибока тиша. Нарешті крізь прорізаний отвір просувається рука і відвертає засувку у вікні. Вікно відчиняється і елегантський добродій в циліндрі і дорогих фуграх, що не закривають білого кравата і пиягрона сорочки, сторожко прислухаючись, вступає до сальону в супроводі дуже пристойного слуги, що несе велику валізу з жовтої шкіри).

Злодій. Слуга.

Злодій. А не без праці ми сюди дістались... *(Нахиляючись підняти кавалок скла)*. Ще добре, що сей килим грубий і заглушає всякий шум... Нічого не було чути... *(Обережно ступає по покою)*.

Слуга. Та хто його знав... Я тремтю, як лист...

Злодій. Матінко... Яка темнота...

Слуга. Чи не засвітити б потайний ліхтарь?

Злодій. Не варт... Тут є електрика. *(Орієнтуючись)*. І так, комінок мусить бути праворуч... як що тільки пам'ять мене не зраджує...

Слуга. На пляні він праворуч... Значить, справді по лівій руці... *(Помаики рухається)*.

Злодій. Ану... Ану... (Йде з витягнутими руками наперед. До слуги). Обережно.. Не перекинь чого... Все позаставлювано дрібничками.

Слуга. Як на межі, краще вже вночі у лісі блукати... в густісенькому лісі. (Підступає до комінка). А... Ось воно...

Злодій. Що?

Слуга. Та комінок...

Злодій. У тебе під рукою електричний гудзик. Дай світло... Хай буде світ..

Слуга. І як се ви, пане, можете в такі хвилини шуткувати? Невже вам не моторошно?

Злодій. Ні... Ні... Негай часу. (Слуга повертає вимкатель, покій освітлюється. Вони роздивляються: слуга — тремтячи, злодій з виглядом задоволення). Дуже елегантсько... Чудово...

Слуга (раптом, зляканий, показує на двері). Пане... Пане...

Злодій. Що?

Слуга. Там. Ви не чули?...

(Наслухаються. Мовчання).

Злодій. Ти незносний...

Слуга. Ох... Щось не добре...

Злодій. Ану... поклади валізку на канапу... (Підходить до дверей і слухає). Спить твердо... навіть хропе...

Слуга. Хропе... значить не дурно мені щось почулося.

Злодій. А тепер... До праці... (Дивлячись на годинник). Піз до шостої. Вже.. часу лишилось небагато...

Слуга. Тут є кою чого попрацювати.. Не взяв його враг..

Злодій. А я ще так по дурному зачидівся в клібі..

Слуга (з докором). Та ще до того програлисе... Ой пане, ви таки той.. нерозсудливі трохи..

Злодій. Не шкодуй. Тут ми все надолужимо..

Слуга. Як би ви тільки захоїли більше слухатись розуму.. даве б уже покинули всі отсі справи і пішли на спочивок з повною качиткою.

Злодій. Бездіяльності я не зношу... я люблю боротьбу.. я ще завадто молодий.. чорт візьма..

Слуга. Нічого не вдієш. Давайте працювати..

Злодій. Будь обачнішим.. Більше певности в руках.. обережності.. з головою — холодної крові..

Слуга. Слухаю пана. *(Виймає револьвер і кладе його на стіл)*. Начамперед се..

Злодій. Ненавижу вдаватись до сього інструмента.

Слуга *(кладучи на стіл одмички)*. І се..

Злодій. Щаси-Боже.. Ну, повертайся швидче.. *(Оглядає весь покій)*: Слухай, відчини-но сю вітрину і сховай до валізи колекцію металів.. Вона цікава і коштує не малих грошей.. *(скидає пальто)*. Я обгляну ці шифляди.. *(Сідає перед столом і обережно відмикає шифляди одною з одмичок Працюючи)*. Як що тіляки мої відомости певні.. тут є досять грошей, щоб решту днів своїх.. дожити чесним чоловіком..

Слуга (*складаючи колекцію медальів*). І переїхати на село... Оселитися в маленькій хатинці... з невеличким садком... Яке ж то щастя, пане, ой, яке щастя... Ох, село... увечері на ганочку... біля кривиці... чудові пакоші від сівна... Бути титарем. Членом земської управи... (*З захватом*). Розкладчиком податків...

Злодій (*виймає з шуфляд пачки паперів і складає на столі перед собою*). Російська рента. дуже добре.. рента еспанська... Італійські залізниці... Берлінський трамвай... Так от через що він націоналіст. А, пачка банкових білетів.. се вже французькі... Хай живе Франція! (*Кладе їх на стіл*). Полічимо опісля..

Слуга (*виймає з одної шуфляди листи*). Листи від жінок... Ач, каналі!

Злодій. Чи не міг би ти відзвичаїтись від уживання сих міщанських виразів... Покинь листи...

Слуга. Але ж, пане, се золоті розсипи...

Злодій. Покинь листи... Ти знаєш, нічим я так не гидую, як шантажем. Се звичка і брудна і ляклива... Будьмо коректні, лишімось джентльменами... На ось, візьми се (*Слуга бере папери і банкноти*). До валізи.. Дрібязок тобі... (*Дає слuzі кілька золотих і срібних монет*).

Слуга. Дякую, пане... Зразу видно, що справжній пан..

Злодій (*беручи зі стола статуетку*). Роскішна.. (*Розглядає з виглядом знавця*). Преписна... Здається. роботи Пажу... До валізи.. І обережно, чувш... Табакерки.. Подявимось... (*Розглядає одну по одній*). На прочуд гарні. Якай чарівний вибір..

До валізки... Ну, сю набік... Вона сучасної роботи. *(Встає)*. Ну, що ж... Все се дуже непогано... Мене не обдурили... *(Ходить по покою, розглядає дрібнички на камінку)*. А, от ще... Дзигарі... Роскішні дзигарі... Перший ґатунок... Сі, либонь, кращі, ніж дзигарі де-Камендо... Ті фігурки... Який шедевр! Яка виразність рисунку! Я теж міг би їх відписати Лувроні... До валізи... Се для Франції... *(Слуга знімає дзигарі. Злодій походить по покою)*. У нього є смак. Як приємно і незвичайно... Чоловік зі смаком.

Слуга. Поспішаймо... Незабаром шоста вибє...

Злодій. Авжеж... *(Хоче вийняти одну з шуфляд в бюрі з вітринкою. Шуфляда не піддається... Він тягне дужече.. Ваза, що стоїть на бюрі, похитнулась, падає і розбивається з страшеним тріском)*. От тобі й маєш...

Слуга *(з жахом)*. Лишечко!..

Злодій. Ах, я дурень!.. *(Прислухається)*.

Слуга *(ще більше зляканий труситься)*. Пане!

Злодій. Що?

Слуга. Щось ходить... Я чую, в тій кімнаті щось ходить...

Злодій. Мовчи. *(Хвилина мовчання)*. Ні...

Слуга. Так, пане... так...

Злодій. Він нічого не чув...

Слуга. Кажу ж вам, у кімнаті щось ходить... Тікаймо... *(Хоче тікати)*.

Злодій. А... чорт би його взяв!.. Твоя правда... *(Хоче вискочити вікном, але двері відчиня-*

ються.. Добродій в дезабіліє показується в підвичених дверях і спить.

Слуга. Пізно.. Піймалися.

Злодій (набираючись духу). Дарма.. Більш відваги й коректності.

ЯВА 2.

Ті ж і Господарь.

Злодій (роблячи крок наперед і вклоняючись елегантсько і просто). Шановний пане..

Господарь. Я вам не перешкодив?

Злодій (дуже чемно). Ані трешки..

Господарь. Тим краще..

Злодій. Зайдіть, будь ласка..

Господарь. Ви дуже грічні. (Робить пару кроків).

Злодій. Даруйте, що через свою незручність я розбудив вас.. Але тут не цілком моя вина. Ваші вазн занадто чулі і наближення найменшої відмічки примушує їх зомлівати.. (Тихо сміється. Дуже делікатним тоном). Мені здається, що й вони так само заразились хворобою часу. Що й вони слабкують тяжко на незрастенію.. як всі ми..

Господарь. Не можна ж мати до них претензії.. Згодьтесь, що це цілком натурально.. Вони такі старі..

Злодій. Цілком з вами згоджуюсь

Господарь. (Трохи помовчавши). З ким маю честь говорити?

Злодій. Знаєте — моє імя в даннх обставинах.. було б для вас надто великою несподіванкою..

Господарь. Не вимагаю.

Злодій. Чи не гадаєте, що сі пояснення краще відкласти до зустрічи... менш дивної... Маю надію, що вона незабаром трафиться... Рекомендація на підставі всіх правил чемності.

Господарь. Як волите...

Злодій (*каже далі з усміхом*). Щож до цієї зустрічи, то запевняю вас, що я її ані трохи не шукаю...

Господарь. Розумію...

Злодій. Я бажав би.. з вашої згоди... заховати саме строге інкогніто.. до нової мєї постанови... .

Господарь. Цілком натурально..

Злодій. Між добре вихованими людьми звичайно все залагоджується, як найкраще..

Господарь. Будьте певні, що з мого боку...

Злодій. Я в тім не сумніваюсь...

Господарь. Так.. Але ж се мені ніскільки не пояснює..

Злодій. Мою у вас присутність в такій незвичайний час (*показуючи на висунуті шуфляди*). Серед сього ранішнього розгардіяшу?..

Господарь. Власне.. І я був би вам за се вдячний.. як що, разом з тим, моє питання не здається вам неделікатним...

Злодій. Про неделікатність не може бути й мови. Навпаки, запевняю вас. Ваша цікавість цілком законна.. Я ніяк не маю наміру ухилитись від відповіді.. Ви мені такі симпатичні..

Господарь. Без краю завдячений..

Злодій. Надвичайно симпатичні. Ви маєте такий витончений смак... над міру...

Господарь. Ви мене перехвалюєте...

Злодій. Ані крихти... Я кажу правду... В наш час, час панування нового стилю... смак стрічається так рідко. Я на сих справах дещо розуміюсь...

Господарь. Справді, я бачу, вам подобаються ті ж самі речі, що й мені.. Се приємно..

Злодій. Чи не правда?. Се встановлює між нами духовий зв'язок, солідарність, наслідуюсь так сказати... Але... пробачте... як що ви бажаєте... і я від цього був би в захваті... побалакати разом, як приятелі... Чи не зауважите при тому відповідним накинути на себе щось з одяги: ваше позабиле вганяє мене в розпуку... Тут холодно... Так легко схопити проклятий грип..

Господарь. Ви маєте рацію... І так прошу мене вибачити.. *(Вдає, що виходить, але зараз вертається)*. Понад все, межі було б неприємно звинити перед вашою щирістю і чемністю...

Злодій *(вклоняючись)*. Шановний добродію...

Господарь. Я мушу упередити поліційного комісара що до вашої присутності в його участку..

Злодій. Будь ласка з тим не вяжіться...

Господарь. За для принціпа, не більш... До ваших послуг. *(Виходить)*.

ЯВА 3.

Злодій, Слуга.

Злодій. Не пощастило... Чорт візьми!.. Страшенно прикро...

Слуга. Казав я вам... На сей раз все пропало... *(Благаючи)* Згляньтесь, пане... ходім...

Злодій. Збожеволів!.. Ні, обовязок чести не дозволить мені се зробити.

Слуга. Він, може, дасть нам утікти... Се якийсь оригінал. Він, здається, не зла людина.. тільки ж, бога-ради, ходім звідсіля..

Злодій. Годі вже голссити.. Поклади на місце всі забрані речі... Доводиться все починати знову... От і все..

Слуга. Ви просто спекусник якийсь. Гроші теж?

Злодій. Гроші теж... Бувають хвилиня, коли треба вміти привосити жертви.

Слуга. А дрібні?.. Мої дрібняки?

Злодій. І дрібні так само..

Слуга *(з жалем)*. Пане... Паночку.. *(Виймає речі з валізи)*. Прощай, село!. Прощайте, бики, корови.. *(З серцем)* Свині!..

Злодій. Тя замовкнеш?

Слуга З вашою освітою й вихованням ви чудесно могли би дістати собі добру посаду або дохідне підприємство й оббірати людей без усякої небезпеки, як се роблять багато інших

панів, поважних, і мені, й вам, пане, добре відомих. Вони живуть собі спокійно, одержують нагороди... Добра ви свого не знаєте. *(Входить Господарь; він в елегантському домашньому убранні).*

ЯВА 4.

Ті ж і Господарь.

Господарь *(бачучи, що злодій і слуга ставлять на місце забрані речі)* Лвшіть, лвшіть... прошу вас... не завдавайте собі клопоту, бога-ради... Мій слуга зараз все се прибере...

Злодій. Але...

Господарь. Він звик...

Злодій. Ми, так само...

Господарь. Се пусте. *(Пропонує крісло і сам також сідає, слуга відходить в глибину покоя, закривши лице руками)* Тепер, шановний добродію, я вас слухаю...

Злодій. Перш, ніж почати своє оповідання, я міг би, як герой якогось романа або песні... відповідно всім приписам мистецтва, зібрати свої думки і пережити в пам'яті все своє минуле... „Тоді перед ним воскресло все його життя...“ О, ні, добродію... я вас позбавлю сієї бавальности...

Господарь. Дякую вам...

Злодій. Почну просто з кінця. *(Невелика павза).* Шановний добродію, я — злодій. *(Знак згоди з боку господаря).* Злодій з професії. *(Знов той самий рух з боку господаря)* Будемо говорити щиро... Хоч слово се ображає ніжне вухо... Я — розбихака... Бачу, що ви її сами догадалися.

Господарь. Звичайно.

Злодій. Се робить честь вашій спостережливості.

Господарь. Привичка зацікавитись психологією.

Злодій. І так, я — злодій.. Я зважився обрати се соціальноє становище тільки по глибоким намислі, прийшовши до переконання, що в наш час се сама щира, сама законна, сама чесна професія з усіх інших.

Господарь. Парадокс гарний... Але се не більше, як парадокс...

Злодій. Побачите сами..

Господарь. А втім, я люблю парадокси.

Злодій. Злодійство, крадіж, шановний пане, — а я кажу, „злодійство“, як сказав би: торгівля, промисловість, адвокатура, література, малярство, медицина, — злодійство вважалось до нині за кар'єру непочесну, тому що до сього часу їй присвячували себе тільки мизерні скоти, огидні волоцюги.. Люде без освіти, виховання і елеганції.. Люде такі, що їх не можна приймати в своїм домі.

Господарь. Припустім.

Злодій. І от, я хочу надати злодійству той блиск, на який воно має право, і зробити з нього свобідну професію, поважну й зваблїву.

Господарь. Не легко вам се дасться..

Злодій. Можливо.. Як всі ініціатори.. Але я добюсь свого.

Господарь. Ся певність робить вам честь.. Тим більше, що на нинішні часи всього можна сподіватись.. Далі?..

Злодій. Не варто марнувати слова. Без романтизму, коли дозволите... Візьмім життя таким, як воно є в дійсності... Щоденне життя більшості.. Злодійство єдине завягтя чоловіка..

Господарь. Чекайте... А любов?

Злодій. Звичайно... Але, щоб завоювати любов і достойно її прикрасити, треба платити в тій чи иншій формі... а платити,—значить красти... (*Господарь робить рух заперечення*).

Господарь. Гумористично, але правдоподібно.

Злодій. Не перепиняйте мене.. Звольте ласкаво стежити за мною.. Люде вибирають професію, яку б там не було, єдине для того, що вона дозволяє їм, дає їм право, навіть зобов'язує красти більше або менше, але в кожному разі красти що небудь і в кого-небудь.. Ви дуже спостережливі.. Ви занадто добре сами знаєте, що ховається під фальшивою засловою нашого добродію і чести, щоб я ще мав підтверджувати свої слова прикладами і перерахуванням фактів..

Господарь. Я визнаю вашу думку парадоксальною..

Злодій. Але ж ви сами, шановний добродію..

Господарь. Я...

Злодій. Іменно... Ви з вашою громадською репутацією чесності.. Ви — один з найбільш поважних в Парижі людей світу.. Хіба ви в свій час не були біржарем, потім колекціонером? І чи не згодитесь ви мені оповісти, скільки ненормальних компромісів, скільки хитрощів, насиль-

ства містить у собі маєток такий, як ваш, набутий сими трьома професіями?

Господарь *(по хвилині мовчання з широким жестом)* Що робити! З певного пункту погляду... В сім є, може бути, й правда. Безперечно... Коли стати на ґрунт строгої філософії, високого ідеалу, то з вами не можна не згодитись.

Злодій. Зауважте, що я вас не знаю. Не маю жадних відомостей про ваше життя, але я кажу взагалі, що чоловік вже тям самим, що він заробляє гроші, стає злодієм.

Господарь. Можливо, що все діло в словах..

Злодій. От бачите... Але будемо говорити тільки про те, що дотикається мене. Я буду говорити недовго.

Господарь. О!.. без церемоній!..

Злодій. Я почав своєю кар'єру з гуртового гандлю і зраау ж був змушений вдатись до таких гидких способів, як хитрощі, підступи, фальшиві терези, біржові справки, закуп товарів.. Незабаром все це огидло моїй вродженій чесности, моїй щирій натурі, моїй сердечности й сумлінности. Я покіннув торгівлю для операцій фінансових...

Господарь. Але дозвольте зауважити — се значило з Харибди трафати до Сцили або, певніш висловитись — з вогню торгівлі попасти в полум'я фінансів.

Злодій. Без сумніву... Фінанси мені зараз же й сстогядли... Мені бридко було уряджувати якісь фантастичні операції, випускати фальшиві акції на копальні і нафтові джерела, небували

кові... Раз-у-раз думати тільки про те, як би наповнити свої серйозні чужими грішми, збагачатися способом повільного або швидкого знищення своїх клієнтів, за допомогою сліпучих реклам і ріжних законних здирств. Все се було гидко моїй вдачі, що ненавидить фальш, і здавалось мені просто неможливим. Тоді я подумав про журналістику.

Господарь. Чим далі, тим гірше...

Злодій. Не більш, як за місяць, я вже міг перекопатись, що співробітництво в газетах може прогодувати людину тільки в такому разі, коли вона присвятить себе постійному шаптаню. І потім, се ж незносна річ для людей з певною освітою, як я, — опинитись в неволі у неуків, ідіотів і грубіянів, що в більшості не вміють ні читати, ні писати і з трудом виводять свій підпис на шахрайських розписках... О клянусь честю, ні... Тоді я ще подумав про пролітику...

Господарь (*вибухає реготом*). Ха, ха, ха...

Злодій. От то ж бо й є... Про се більше ні слова... (*спокійно сміючись*). Нарешті я собі постановив зробитись чоловіком вищого світу, справжнім представником вищого світу. Як то кажуть: чоловіком вищого світу з професії...

Господарь. Становище, як на наш час, непевне й дуже трудне...

Злодій. Так, але тим не менш, все залежить од людини... Я виглядаю непогано, у мене є вроджений і розвинутий вихованням талант ба, ламутити жінок... Відомости з обсягу спорту... Залізне здоровля... Природий розум...

Господарь. О, що до розуму... то він тут-може, й на заваді...

Злодій (*виправляючись*). Надіюсь, в мене розуму є досить і на те, щоб як слід підлаштуватися до всякого роду ідіотства і обмежености, потрібних в сьому становищі... Розуму на виворіт, як що можна так висловитись...

Господарь. Немало його треба мати...

Злодій. У мене його вистане... Я маю такий смак до всього, що усвячене традицією. Широкі звязки, глибоке знання кодексів честі. Я розуміюся на конях... умію урядити обстанову до ма... я щасливий дуеліст, тонкий суддя честі, коректний і вдатний грач у карти.. От при всіх талантах мені було не звичайно легко вступити до найкращого клубу, бути запроханим по троху всюди, бути своєю людиною в кабінеті ділока і в будуарі жінки з великого світу, справляти обовязки загонича дичини для першого і доставника для другої... Тільки от... Я маю забагато сумління...

Господарь. Певно...

Злодій. Мені було соромно підмінювати карти в грі, шахрувати на кінських перегонах, умеблювати молодих кокоток, руйнучи старих, продавати своє імя і вплив сумнівної чесности банкірови або вродливій жінці... Хвалити романи Бурже, пьєси Маса, маніфести герцога Орлеанського і в цирку абивати капелюхи Любе... Ні, слово честі, я зараз же зрозумів, що се понад мої сили.

Господарь. Так, чорт візьми, се не сінекура...

Злодій. Кому се ви говорите? Словом, я випробував всі чесні професії, всі поважні ка-

ріери, все, що тільки громадське й приватне життя може дати інтелігентному і тонко розв'язаному молодому чоловікові, в роді мене...

Господарь. І до того ж психологові...

Злодій. Коли хочете... Я бачив ясно, що єдиною метою і єдиною пружиною всякої людської діяльності є злодійство, яким би голосним іменем його не прикривали... Злодійство, але яке ж то замасковане, спотворене, непослідовне і небезпечне... І я сказав собі так: коли вже людина не має спромоги ухилитись від цього фатального закону злодійства, то далеко чесніше крasti просто, не оздоблюючи се природне поривання до чужої власності ніякими пишними виправдуваннями, високими замірами, бо в теперішні часи вони однаково вже нікого обдурити не можуть. І як раз день-у-день... крав чесно... Уночі, ламаючи замки, я закрадався в багаті помешкання і раз на завжди брав з чужої шафляди засоби, потрібні для задоволення моїх фізичних, умислових і сердечних потреб... Для розвитку моєї людської істоти, як висловлюються фільмософи. Ця граця забірала в мене кілька годин між розмовою в клубі і фліртом на балі... Вивши ж, вільний час, я жив, як всі, краще ніж всі, а в ті дні, коли здобич траплялась велика, я ставав благородним, чуплим і щедрим...

Господарь. Ви щасливі?

Злодій. Натільви, наскільки можна бути щасливим, живучи в поганому урядженні суспільстві, де вас ображають і де всі брешуть... Безперечно, що сумніння має чисте і ні в чім мене ні більше не докоряє, бо з усіх людей, кого я знаю,

я єдиний що мав сміливість поєднати слово з ділом і погодити свої нахили з правдивим нахилом життя. (З *меляхолійною посмішкою*). Як що справді життя має яке небудь значіння...

Господарь (*сумно*). Так... хто знає...

Злодій. В дійсности, значіння має таке значіння, яке надає йому кожний...

Господарь. Можливо... Виходило б, що від великої кількості значінь, що надають життю, воно втерало всяке значіння.

Злодій. Все це дуже складна річ...

Господарь. І так.. Ви мало не пророк...

Злодій. Коли хочече — се так... Пророк... Трохи розчарований...

Господарь. Непевна роля... Часто пророки мають лихий кінєць...

Злодій. Правда... Бувають і такі, що робляться міністрами... Що ж... За те я маю свої радощі... приємні несподіванки..

Господарь (*заграваячи*). Романичні випадки? Жінки... Милі дамочки...

Злодій. Іноді... (*в тоні джигуна*). Чаєгенько...

Господарь. Може розповісте?.. Любовні історії — се моя пасія...

Злодій. А професійна тайна, шановний добродію?

Господарь. О, розуміється, не називаячи імен...

Злодій. Хай буде по вашому. Оі одна з багатих... не дуже цікава, але остання... хронологічно. Позавчора у ночі я заліз у помешкання гарненької кокотки... Я знав; оскільки се дається

знати, що щасливим випадком вона тієї ночі буде сама. Я вже наповнив свою валізку різними коштовними речами, аж нараз... від чого би се?.. Може бути, я стукнув якомсь... двері кімнати, де я працював, розчинились, і мила моя дамочка з'явилась на порозі, — злякана, з розпущеним волоссям, напівгола під мереженим пенюяром.

Господарь. Мало не так, як я перед хвилиною..

Злодій (злегка іронічним тоном). Чи смію сказати вам, що я й ніскільки не хотів би вас уразити порівнянням, в дійсності для вас необразливим.. Чи смію сказати: се було явище в тисячу разів більш прекрасне і зворушливе, ніж пова ваша, так само незабіле..

Господарь. О, будь ласка, прошу вас.. В мене нема ані тих претензій, ані тих приваб, як у тієї пані.. Кажіть далі.. Чорнява?

Злодій. Руда..

Господарь. Мій улюблений колір..

Злодій. Вона була на диво гарна, чарівна.. Її краса, безладдя туалету, переляк.. і все инше.. Все се, мов імпетом гарячим, вдарило мене.. В миг ова злодій відступив місце коханцеві.. „О згляньтесь, згляньтесь о благаю вас не вбивайте мене. Все, що ви хочете.. тільки даруйте мені життя“. Я впав до ніг своєї прекрасної жінки.. Я благав її не чикатись мене.. „Твої уста... твої очі... твоє волосся..“ І всю тремтячу, я потяг її в її кімнату..

Господарь. Страшенно люблю історії з дамочками. Що ж потім?..

Злодій. На другий день у ранці вона не хтіла мене відпустити... І з безкінечною вдячністю сказала мені: принаймні, ти, мій любий, не відпускаєш свої пестоші гомеопатичними дозами.. Навпаки.. Траплялися зі мною й інші історії, більш цікаві...

Господарь. Гратулюю.. *(мрійно)*. У вас, я бачу, багато успіху...

Злодій. Послідовности...

Господарь. В вашій професії в свої втіхи... Звичайно вони зеднані з небезпеками...

Злодій. О.. Коли робиш своє діло з розумом...

Господарь. Все ж таки.. небезпеки не мінеш.. Але, безперечно, є й добрий бік.

Злодій. Чи не хочете сами спробувати щастя?

Господарь *(з жалем)*. О! Почати нову кар'єру? Я занадто старий.. де вже мені.. Се неможливо. *(встає)*.

Злодій. Шкода.

Господарь. Повірте, я сам шкодую... *(Дивлячися у вікно, де за гратчастими віконницями раніше світло збільшується)*. О вже й день наближветься.. *(За кулісами шум)*. І я чую не голос жайворонка, а щось далеко менш поетичне.. Чую кроки поліційного комісара.. Се дуже мила людина. *(Як буря вдирається поліційний комісар)*. Я забув за нього.. *(до поліційного комісара)*. Добридень, пане комісар...

ЯВА 5.

Ті ж і Комісар.

Комісар Що сталось... Що счавилось?..

Господарь (*трохи змішаний, переносить погляд зі Злодія на Комісара*). О, нічого особливо-го, пане комісар..

Комісарь... Як то?

Господарь. Певніш сказати... нічого й не було..

Комісар. Нічого не було?.. Але дозвольте, вас спитати, чи дозволяється трівожити комісара коли нічого не сталось... (*Оглядається круг себе*). А сі відчпнені шуфляди? роскидані речі? Пересунуті меблі? Крадіжка з цоломом?

Господарь. Експертиза річей.. Одно до одного так подібне, що я в першу хвилину і сам міг помилитись — ви розумієте?

Комісар. Рівно нічого не розумію...

Господарь. І я так само. (*Показуючи на Злодія*). Ні сей добродій. як я гадаю.. (*Знак згоди з боку Злодія*). Пане комісар, взагалі люди з великими труднощами розуміються на тому, що з ними трафляється.. В противному разі люде стали би богами.

Комісар. Чудно... Не пізнаю я вас... Все се дуже дивно. В такому разі, на що ж ви мене потурбували?

Господарь. За ддя принціпа... Тільки за ддя принціпа...

Комісар (*нетерплячо*). О, чорт.

Господарь. Так воно є.. *(тихенько випроваджує його)*. До побачення пане комісар..

Комісар Але чекайте..

Господарь. До побачення, до побачення. *(Комісар виходить)*.

ЯВА 6.

Ті ж без Комісара.

Злодій. Ви, пане, маєте не тільки надзвичайний смак.. але стільки такту.. такту..

Господарь. Привичка.

Злодій. Ні, справді.. не знаю, як вам дякувати..

Господарь. Нема за що.. Ви зробили мені таку приємність..

Злодій. Ви прибільшуєте.. А втім я не хотів би довше надуживати вашу гостинність; я її дуже цію і збережу про неї спомини.. довгі спомини.. Повірте мені..

Господарь. На жаль, спомини хутко зтираються.. Чи не зробили б ви мені ласку поділити зі мною мій скромний свіданок?

Злодій. Дякую.. На жалі; не можу,

Господарь. Чому ж?

Злодій. Близько восьма година.. а я у фразі. Се дуже смішно. Я не хотів би образити ваше чуття такою некоректністю. До того ж, я поспішаю до дому. — За мене мабуть трівожаться..

Господарь. Але.. У мене телефон... до вашої послуги...

Злодій. Ви справді занадто гречні.. Ні, дякую...

Господарь. Чи не можу служити вам каретою?

Злодій. Дякую... Пару кроків од вашого будинку на мене чекає мій автомобіль...

Господарь. А тим краще... доброї фабрики надіюсь?..

Злодій Чудесної.

Господарь. Скільки за годину?

Злодій. Сто двадцять..

Господарь. Я за все спокійний.

Злодій *(ідучи до дверей)*. Ви дозволите? *(Кличе)*. Жозеф. *(Входить слуга і помагає вдягти шубу)*. Шубу.. *(До Господаря)*. До побачення... Ще раз складаю вам свої черепросини..

Господарь. І так до побачення... *(Злодій прямує до вікна, кудюю має намір вискочити)*. Ні, ні.. Сьогодні я вже не допущу. Дверима.. широко відчиненими дверима, як що дозволите.

Злодій. А, справді... Вибачайте... Привічка.. *(Поклони, церемонне прощання. Злодій виходить)*.

Завіса.

Цінник Видавництва „Русалка“

(Львів, Куркова 10)

Ціни основні

Для організаторів театру поручається:

Перший річник журналу театру і сцени „Театральне Мистецтво“, 10 арк. друку, багато ілюстрацій!

Ціна брош. 2·00, оправно 3·00.

Подаємо ціни основні, які треба множити через кожноразовий множник. В часі до 15 квітня 1923 р, обов'язує множник 4000. Коли ціна книжки є прим. 0·30, то помноживши її через 4000, одержиш 1200, значиться ціна цієї книжки виносить сьогодні 1200 М.

Театральна Бібліотека „РУСАЛКИ“.

1) Гр. Марусин: „Хоч раз його правда“,
шутка на 1 дію, другий наклад.	0-20 М.
2) Д. К.: „Неповелося“, фарса на 1 дію	0-17 „
3) Ле-ле: „Перший голова Ревкому“,
фарса на 1 дію зі співами.	0-20 „
4) Ле-ле: „Після равту“, фарса на 1 дію
зі співами. Дієвих осіб 6. 24 стор.	0-20 „
5) О. Бабій: „Воєнна любов“, жарт на 1 дію
зі співами: дієвих осіб 5. 16 ст. (другевид.)	0-20 „
6) І. Сургучев! „Осінні скрипки“, драма на
5 дій, переклад ІІ. Стадника	0-75 „
7) Микола Айдарів: І. „Фіцлі-Пуцлі“, жарт
сценічн. на 1 дію;	0-17 „
8) А. гр. Фредко: „Які хорі, — такі док-
тори“, комедія на 1 дію в пер. Стадника	0-30 „
9) Леонід Андрєв: „Життя Людини“
(„Жизнь Человѣка“), драма в перекладі
Федора Дудка, 8 арк. друку	1-00 „
10) ІІ. Стадник: „Він не заздрісний“, жарт.
на 1 дію, 2 арк. друку	0-25 „
11) А. П. Чехов: „Медвідь“, шутка на 1 дію	0-20 „
12) М. Старицький-М. Степняк: „Ніч під Івана
Купала“, 1 дія	0-15 „
13) Ф. Гривевич: „Сатирично-гуморис-
тичні монольоги“ для сцени, ч. І.	0-25 „
14) В. В. Білібін: „Драконн“, жарт на 1 дію	0-15 „
15) М. Степняк: „Ніч під Різдво“, сцен. карт.	0-20 „
16) Ф. Ду-ко: „Гріх“, драм. карт.	0-15 „
17) В. Самійленко: „У Гайхан Бея“,	0-30 „
18) „Сатана в бочці“	0-20 „
19) В. В. Білібін: „Танцюрист“, комедія	0-20 „
20) Фр. Аляхнович: „Пташка щастя“, 3 дії	0-30 „
21) Нікорович: „Ніч новоженців“ 1 дія	0-17 „
22) О. Мірбо: „Злодій“, 1 дія	0-30 „

Селянська Бібліотека

1. С. Калинець: „З під рідної стріхи“, вірші; з портретом автора. (Зміст: I. З під рідної стріхи; II. З над берегів Дунаю; III. З кривавих літ; IV. Пісні полоненого). 32 стор . 0·25 М.
2. С. Калинець: „Торбина сміху, людям на втіху“, жарти й дотепи. 16 стор. . влчерп
3. Гр. Марусин: „Народній флірт“, весела товариська забава. Хто хоче знати: 1) Який він та яка його доля? 2) Яка його мила? 3) Що скаже йому його мила? 4) Яка його жінка? 5) Що в світі чувати? — сей найде у „Нар. флірті“ відповідь на усі ці запитання . 0·20 „
4. С. Калинець: „Легенди“ про Ісуса Христа, зібрані з уст народа, з ілюстраціями. (Зміст: Колося, Осикове дерево, Ангел Хоронитель, Незабудька, Рута, Сувиця, Губи, Медвідь, Крет, Кінь, Свння, Червоні маки, Два брати, Писанки, Ластівка, Бузьок). 24 стор. . 0·20 „
5. С. Калинець: „По другім світі“, ілюстрована поема в 3 частинах, з прольоґом. (Зміст: Прольог, I. Пекло, II. Чистилище, III. Рай). В книжці описані муки грішників у пеклі, та щасливе життя душ у раю . 0·75 „
6. С. Калинець: „Було, та мохом поросло“. Народні легенди-перекази . 0·50 „
7. Про пасіку і пчолу, підручник для пасічників, з ілюстраціями, 4 арк. друку . 0·50 „
8. Мартиневич: „По коляді“ жарт на ону дію 0·15 „
9. Гр. Марусин: „Пан писар“, ком. на 3 дії 0·40 „
10. „Сватання в пецках“, жарт на 1 д. 0·20 „
11. „Господарська читалка“ ч. I. . 1·00 „
12. „Господарська читалка“ ч. II. . 0·75 „

Ріжні.

- 13) Клим Поліщук: „Золоті Зерпята“, оповідання для дітей . 0·20 „
- 2) В. Полянський: „Дядько Тарас“, . 0·20 „
- 4) Дарунки Русалок, 2 дії . 0·20 „
- 5) Тамниці духа (про спіритизм) . 0·40 „

можна дістати ще слід. книжки:

А) Вид. С У. Д.

1. Васильченко: Куди вітер віє, 1 дія	0:30
2. Г. Журба: Меланка, 1 дія	0:20
3. Васильченко: На перші гулі, 1 дія	0:30
4. Тогобочний: Борці за мрії, 4 дії	1 00
5. М. Стерницький: Як ковбаса та чарка, то минеться й сварка	0:40
6. Ів. Ольбрахт: П'ятий акт 1 дія	0:40

Б) Вид. „Добра книжка“.

Й. Єргензен: Притчі	1:00
Малий Петрусь	0:30
О. Бодревич: „Голгсфта“ або хрества дорога	0:75
Едгар По: Червона смерть	0:50
О. Костельник: Пісня Богів	2 00

В) Ріжні чужі видання:

1. Ч. Дікенс: Сверхчок на печі	2:00
2. Великий ілюстр. сонник	1:25
3. Новий укр. співаник воєвний	0:50
4. Рівальдо Рівальдіні	0:30
5. Гей не дивуйте, співаник	0:15
6. Т. Горобець: З могого залемника	0:15
7. Привязки й послєваці	0:50
8. Самоук німецько-руський	1 00
9. Будзєновський: Підодну булаву	2:00
10. „Осаул Підкови	2:00

Літературна Бібліотека „Русалки“.

ДОСІ ВИЙШЛИ СЛІДУЮЧІ ВИПУСКИ:

1. О. Бабій: Ненависть і любов. Поезії. . . 0:30 Мп.
2. К. Поліщук: Скарби віків. Легенди. . . 0:50 „
3. К. Поліщук: „Воєнко“. (Із зап. кнжжк) 0:30 „
4. Г. Орлівна: Шляхом чуття. Новелі. . . 0:40 „
5. О. Бабій: Шукаю людини. Нариси. . . 0:45 „
6. Лімниченко: Хуртовина. Поезії. . . . 0:50 „
7. В. Софронів: Під сміх війни. Нариси. . . 0:25 „
8. К. Поліщук: Роспята душа. 0:30 „
9. „ Веселе в сумному. Сатири. 0:50 „
10. „ Жменя землі. Гал. легенда. 0:40 „
11. В. Островський: Хома Дубило. Істор.
оповідання з життя Холмщини. . . 0:20 „
12. Т. Горобець: Квіти і бодяче. 0:75 „
13. Г. Орлівна: Перед брамою. Новелі. . . 0:40 „
14. К. Поліщук: Отаман Зелений. Сучасний
роман, брош. 2:25 Мп., опр. 3:75 „
15. А. Павлюк: Незнайома. Уривки із зап. 0:25 „
16. Ф. Дудко: Краса життя. Оповідання 0:25 „
17. В. Островський: Вівці і пастирі. Опов. 0:50 „
18. О. Бабій: Гнів. Новелі. 2:00 „

ЦІНИ ОСНОВНІ! Кождоразово треба осно-
вну ціну помножити через обов'язуючий множник
(В часі до 15. IV. 1923. обов'язує множник 4000).

